

O czym warto pamiętać w sprawnej komunikacji z osobą z niepełnosprawnością słuchu*

1. Osoba z niepełnosprawnością słuchową często informuje swoich rozmówców jaką formę komunikowania się preferuje. Gdy jednak tego nie zrobi, to warto zapytać czy woli czytanie z ust, pisanie na kartce, czy pomoc w tłumaczeniu na język migowy. Pomoc taka może zostać zapewniona przez Zespół Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami.
2. W przypadku bardziej skomplikowanej formy komunikacji, czyli np. podczas rozmowy rekrutacyjnej czy rozmowy merytorycznej w czasie wykładu, najlepiej skorzystać z pomocy wykwalifikowanej osoby specjalizującej się w tłumaczeniu języka migowego. W prostych interakcjach, takich jak np. pytanie o to, w której sali odbywają się zajęcia, zwykle wystarczy pisanie komunikatów na kartce.
3. Jeżeli podczas rozmowy dostępne jest tłumaczenie języka migowego, to i tak należy zwracać się bezpośrednio do osoby niesłyszącej: mówić do niej i patrzeć na nią w czasie rozmowy.
4. Przed rozpoczęciem rozmowy z osobą niesłyszącą lub niedosłyszącą trzeba się upewnić, że patrzy na twarz rozmówcy. Jeśli nie, to można zamachać ręką, dotknąć jej ramienia lub włączyć i wyłączyć światło, co da jej informację o chęci interakcji.
5. W komunikacji z osobą z niepełnosprawnością słuchową cały czas warto sprawdzać jakie daje sygnały. Jeżeli nie rozumiesz, co do Ciebie mówi, to poinformuj ją o tym wprost.
6. Należy szanować decyzje osób z niepełnosprawnością słuchową i włączać je w proces podejmowania decyzji, które ich dotyczą.
7. Jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca daje sygnał, że nie rozumie któregoś zdania, to należy je sparafrazować, czyli powiedzieć w inny sposób.
8. W rozmowie z osobą z niepełnosprawnością słuchową należy starać się budować krótkie i jednoznaczne zdania, mówić wyraźnie, nie kończyć za tę osobę słów czy zdań, nie żuć gumy, nie palić papierosów ani nie zasłaniać ust. Warto robić przerwy w czasie wypowiedzi, kiedy osoba czyta z ruchu warg, bo czynność ta jest męcząca.
9. Nie należy krzyczeć do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej, bo nawet jeśli ma aparat słuchowy, to jest on na pewno dostosowany do normalnego poziomu głosu. Krzyk zwykle bywa zniekształcony przez takie aparaty i może powodować ból.
10. Warto planować okres adaptacji dla osoby Głuchej i jej nowego otoczenia, aby mogła przyzwyczaić się do nowego sposobu artykulacji. Na początek można zaproponować jej asystę w postaci przeszkolonej osoby, która pomoże w procesie adaptacji w nowym miejscu. Z czasem krąg osób sprawnie komunikujących się z nią z pewnością się rozszerzy.

* Na podstawie „Poradnika wrażliwej komunikacji, czyli jak komunikować się z osobami z niepełnosprawnościami i trudnościami w obszarze zdrowia psychicznego”, praca zbiorowa pod red. dr Magdaleny Cyrklaff-Gorczy, Toruń 2024

